KRONIKA 1945

K R O N I K A O B C E H R A D E Š Í N A

První část kroniky – popisující události a život obce v letech 1945-1950 sepsal místní občan František Procházka, úředník podniku zahraničního obchodu Centrotex v Praze, bytem v Hradešíně čp. 94. Jmenovaný se narodil v Limuzích, okres Český Brod dne 6. května 1921 a do zdejší obce se nastěhoval v roce 1945. Jmenovaný pracoval v obci jako osvětový pracovník a později byl řadu let členem MNV.

Materiál pro první část kroniky zpracoval k 1. květnu 1951 a to najednou zpětně za celé poválečné období. Toto dodatečné zpracování si proto nečiní nárok na úplnost a dokonalost, tím spíše, že jmenovaný pracoval bez pomoci ostatních činitelů.

Tato první část je rozdělena do těchto kapitol:
1./ Všeobecný popis obce a její hospodářské poměry,
2./ Lidospráva/činnost místního nár. výboru/,
3./ Politický život/činnost politických organisací, zejména KSČ a činnost organisací mládeže t.j. ČSM a Junák jakož i činnost Místního akčního výboru/,
4./ Osvěta/škola a knihovna, osvětová rada a divadelní soubory, sportovní klub a hasičský sbor/.

V Hradešíně, dne 1. května 1951.

1./ POPIS OBCE A HOSPODÁŘSKÉ POMĚRY

Obec Hradešín se rozkládá kolem památného kostelíka sv. Jiří, který stojí na kopci 399 m n. m. Patří do okresu Českobrodského a do kraje Pražského. Nejbližšími obcemi jsou: Přišimasy na severu, Doubek /okres Říčany!/ na jihu, Masojedy na východě a Škvorec na západě. Nejbližší poštovní úřad je v Přišimasech a ve Škvorci. Hradešín spadá pod Přišimasy. Nejbližší vlakové spojení je z Úval a to na východ do Kolína a na západ do Prahy. Telefonní ústředna je v kanceláři MNV v Hradešíně. Autobusy ČSAD projíždějící obcí na linkách Český Brod resp. Doubravčice – Úvaly a zpět a Doubravčice – Praha. Nejbližší nemocnice je v Českém Brodě a nejbližší zdravotní středisko s lékařem ve Škvorci. Ve Škvorci je též dětská poradna. Obec vlastní hřbitov, společný pro obce: Hradešín, Masojedy, Doubravčice a Doubek. V obci jsou tři obecní studny a většinou nedostatek vody. Uvnitř obce je nedostatečná plocha rybníku a v blízkosti neprotéká žádná řeka. V době sucha bývají studny uzamčeny a voda se vydává jen v určitou hodinu. Za vsí se táhnou státní lesy „Hradešínského polesí“.

Obývatelstvo se zabývá zemědělstvím a velká část odjíždí za prací do Prahy, Úval, Českého Brodu a okolí. Politické, hospodářské ani kulturní poměry nejsou na zvláštní úrovni a obývatelé neprojevují zvláštní smysl pro kolektivní spolupráci. V katastru obce je celkem 430 parcel /122 pozemnostních archů/ a 99 domů, dohromady asi 440 ha. Z toho připadá na:

lesy..... 300 ha,
pole..... 119 ha,
zahrady..... 5 ha,
zastavěnou plochu..... 5 ha,
louky..... 3 ha,

pastviny..... 2 ha,
jiné pozemky..... 3 ha,

V obci je 104 domácností, 73 majitelů domů a toto rozvrstvení:

dělníků..... 66
zemědělců výkonných. 20
úředníků..... 8
zaměstnanců ČSD..... 8
živnostníků..... 5
prodavačů..... 5
pensistů a důchodců.... 38
žen v dom. a zeměd..... 86
dětí pod 15 let..... 53

celkem obývatel..... 289

Obec měla mnohem větší počet obývatel ale k úbytku došlo v porevoluční době, kdy se několik rodin odstěhovalo do Pohraničí. Dnes není v obci otevřena škola takže děti docházejí do Škvorce. Rovněž není v obci význačných pracovníků. Na farním úřadě je již několik let děkan L. Risspler.
Majetkové poměry jsou skromné až střední. V obci není venkovských boháčů a žádný zemědělec nemá přes 20 ha půdy. Bytové poměry nevynikají nad průměr, koupelen je poměrně málo a osvětlení většinou elektrické až na několik domků uvnitř obce a na celou kolonii u lesa. Obecní veřejné osvětlení již několik let nefunguje.

1945 – 1950 2./

V roce 1930 bylo v obci založeno Družstvo pro rozvoj elektrické energie. Hlavními propagátory byli majitel pily Josef Čáp a majitel cihelny Josef Šerák. Subvence byla poskytnuta z Kolína a každý člen platil tyto podíly: Kčs 120.- z domu, Kčs 70.- ze žárovky, Kčs 100.- z 1 HP a rovněž 100.- z 1 ha půdy. Na předsednickém místě se vystřídali František Bechyně a Josef Čáp.

Cizinecký ruch se v obci příliš neprojevuje. Pouze o tradiční pouti, která připadá na svátek sv. Jiří t. j. 24. dubna přicházejí proudy poutníků i ze vzdáleného okolí. Jinak je Hradešín pro památný kostelík a pro krásnou vyhlídku vyhledáván turisty. Kostel je znám v dějinách mnohem dříve než obec sama, o které jsou zmínky až v roce 1367 jejíž název prý pochází od jména Radošín /t.j. Radošův Dvůr/, který patřil ke hradu Škvorec. Nejstarší součástí děkanského kostela je románská rotunda, která tvoří západní část chrámu ve které z východní strany přiléhá obdélníková loď s rovným stropem do níž vede gotický portál. Z průmyslových podniků je v obci pila a cihelna, které dnes patří Stavokombinátu, Český Brod.

Několik údajů o zemědělství:

Průměrné osevní plochy jsou tyto:		Ø výnosy na 1 ha:
pšenice	21 ha,	19 q
žito	13 ha,	17 q
ječmen	24 ha,	18 q
oves	19 ha,	19 q
luštěniny	8 ha,	16 q
olejniny	3 ha,	7 q
brambory	13 ha,	140 q
cukrovka	9 ha,	290 q

pícniny ..... 36 ha,
krmná řepa ..... 5 ha,

Průměrný stav zvířectva:

skotu ..... 117 ks,
z toho krav ..... 64 ks,
prasat ..... 100 ks,
z toho prasnic ..... 8 ks,
koní ..... 7 ks,
z toho klisen ..... 6 ks,
včelstev ..... 27 ks,

Průměrné dodávkové předpisy obce:

mléko asi ..... 70.000 litrů,
vejce asi ..... 30.000 kusů,
hovězí maso asi ..... 60 centů,
vepřové maso asi ..... 60 centů,
drůbež asi ..... 2 centy,
cukrovka asi ..... 2.500 centů.

V roce 1949 byly zavedeny dodávkové smlouvy, které jednotliví zemědělci podepsali avšak nesplnili následkem neúrody jakož i částečně nespravedlivých rozpisů z ONV v Českém Brodě. Výkup strojů v době zvýšeného třídního boje měl v obci hladký průběh a bylo vykoupeno 5 mlátiček a 1 samovaz, celkem od pěti zemědělců.

Rozdělení zemědělské půdy podle stavu v roce 1947

Zemědělec/majitel:	celkem:	orná:	ha/a
1. Novák Bedřich čp. 4	18 08	16 50	
2. Hodr Josef/František čp. 72.	16 34	15 63	
3. Čáp Josef čp. 74	9 79	8 43	
4. Vocásek Josef čp. 52	9 05	7 53	
5. Šťastný Václav čp. 83	6 93	6 65	
6. Chlapec Jan čp. 6	6 26	5 80	
7. ŠŤASTNÝ Václav čp. 69	5 50	5 35	
8. Artman Alois čp. 63	5 09	5 01	
9. Svoboda Bohumil čp. 31	4 77	4 73	
10. Vodička Bohumil čp. 80	4 74	4 39	
11. Chroust František čp. 67	4 50	4 26	
12. Vosecký Emanuel čp. 23	4 48	4 24	
13. Němeček Viktor čp. 42	4 45	4 12	
14. Kopecký Václav čp. 25	4 42	3 63	
15. Čadilová Emilie čp. 56	4 17	3 88	
16. Asníková Antonie čp. 7	4 16	3 98	
17. Chroust Václav čp. 8	3 85	3 51	
18. Hrouda Josef čp. 97	3 83	3 18	
19. Eichinger František čp. 44	3 35	3 30	
20. Krákorová Růžena čp. 1	3 14	2 61	
21. Dynybyl Václav čp. 88	2 89	2 82	
22. Vodička Josef čp. 36	2 72	2 54	
23. Procházková Marie čp. 54	2 71	2 69	

24. Červený František čp. 77 ..... 2 12 2 07
25. Březina Jan čp. 50 ..... 2 11 2 09
26. Farní úřad čp. 2 ..... 2 10 - 84
27. Tučková Emilie čp. 46 ..... 2 05 1 96
28. Rohlenová Marie čp. 17 ..... 2 03 1 98
29. Kučera Karel čp. 3 ..... 1 85 1 44
30. Lacina Václav čp. 61 ..... . 1 69 1 52
31. Černý ~~Václav~~ čp. 35 Jaroslav 1 59 1 33
32. Ulrichová Blažena čp. 30 ..... 1 48 1 02
33. Křovák František čp. 70 ..... 1 24 1 22
34. Vojáček Jan čp. 82 ..... 1 15 1 --
35. Štromajerová Josefa čp. 60 ..... 1 14 1 --
36. Červinka Jaroslav čp. 24 ..... 1 12 1 08
37. Vojáček Václav čp. 20 ..... 1 12 - 88
38. Musilová Antonie čp. 48 ..... 1 01 - 98
39. Čadil František čp. 41 ..... - 99 - 84
40. Černý Alois čp. 12 ..... - 96 - 56
41. Štromajer Josef čp. 13 ..... - 94 - 73
42. Průžková Božena čp. 78 ..... - 93 - 93
43. Hybš Václav čp. 91 ..... - 91 - 80
44. Procházka Jaroslav čp. 65 ..... - 86 - 59
45. Kropáček Jaroslav čp. 62 ..... - 75 - 68
46. Sportovní klub ..... - 75 - --
47. Kargr František čp. 57 ..... - 70 - 68
48. Hodr Jaroslav čp. 66 ..... - 67 - 60
49. Doktorová Marie čp. 59 ..... - 64 - 20
50. Polesný Jan čp. 37 ..... - 59 - 49
51. Obec Hradešín ..... - 57 - --
52. Uhlířová Anna čp. 84 ..... - 50 - 28

<u>1945 – 1950</u> 4./

53. Huráňová Anastazie čp. 79 ..... - 49 - 42
54. Koreček František čp. 98 ..... - 45 - --
55. Bartoň Josef čp. 33 ..... - 33 - 28
56. Poláček Alois čp. 64 ..... - 33 - 28
57. Hladíková Růžena čp. 76 ..... - 32 - 28
58. Maxa Jaroslav čp. 21 ..... - 30 - 28
59. Šťastná Barbora čp. 83 ..... - 30 - 25
60. Brajerová Božena čp. 90 ..... - 28 - 14
61. Ptáček Karel čp. 60 ..... - 28 - 28
62. Hrouda František čp. 71 ..... - 27 - 24
63. Šebek Josef čp. 92 ..... - 19 - 14
64. Židlická Božena čp. 27 ..... - 19 - 14
65. Semerádová Aloisie čp. 49 ..... - 17 - 13
66. Marek Alois čp. 53 ..... - 16 - 14

Obec měla celkem 173 ha a 83 a půdy, z toho byla orná půda
155 ha a 56 a,
na 1 zemědělce připadalo průměrně 2 ha, 63 a.

58 zemědělců vlastnilo 55% celkové půdy a /závody do 5 ha/
8 zemědělců vlastnilo 45% celkové půdy /závody nad 5 ha/

Rozdělení obyvatel podle stáří /stav k 1. 6. 1948/

ve věku 1-10 let t. j. narozených v 1947-1938	bylo	....	33,
ve věku 11-20 let t. j. narozených v 1937-1928	bylo	....	33,
ve věku 21-30 let t. j. narozených v 1927-1918	bylo	....	38,
ve věku 31-40 let t. j. narozených v 1917-1908	bylo	....	30,
ve věku 41-50 let t. j. narozených v 1907-1897	bylo	....	38,
ve věku 51-60 let t. j. narozených v 1897-1888	bylo	....	45,
ve věku 61-70 let t. j. narozených v 1887-1878	bylo	....	31,
ve věku 71-80 let t. j. narozených v 1877-1868	bylo	....	16,
t. j. narozených v 1948	bylo	....	3,
t. j. narozených v 1867	bylo	....	1.
	celkem:		268.

2./ LIDOSPRÁVA

V revolučních dnech roku 1945 byl ustaven Místní Národní Výbor /MNV/ jako nová forma lidosprávy. Vedením MNV pověřil ONV Ladislava Tučka čp. 46. Prvními členy MNV se stali:

Barták Josef, Breburda Jaroslav,
Červený František, Kruliš Jan x/,
Lacina Václav, Maxa Jaroslav,
Šťastný Václav čp. 83, Šťastný Václav čp. 69,
Ulrich Stanislav, Němeček Viktor,
Vojáček Jan, Vosecký Emanuel.

x/ t. č. na cestě z koncentračního tábora /učitel/.

Dne 16. května 1945 přijela do obce četa Rudoarmějců, která pátrala po zbraních. Bylo odevzdáno 15 ručních granátů a střelivo uložené v hasičské zbrojnici. Při neopatrném zacházení s granáty odhozenými prchajícími německými jednotkami do rybníčka mezi křižovatkou a cihelnou zahynuli tři mladí lidé: Josef Beck, Ladislav Flosman a František Vojáček, kterým byl vypraven pohřeb a na místě neštěstí postaven pomníček.

1945 – 1950 5./

Během tohoto období se vystřídali tito předsedové MNV:

1./ Tuček Ladislav,
2./ Ulrich Stanislav,
3./ Vojáček Jan,
4./ Svoboda Josef,
5./ Štromajer František,
6./Poláček Alois,
7./ Vosecký Emanuel,
8./ Tuček Ladislav.

V říjnu 1945 byla zjištěna pokladní hotovost Kčs 57.507 a sbírka na zřízení místního rozhlasu vynesla Kčs 7.955.--. V lednu 1946 byl ustanoven Vodovodní výbor ve kterém Ulrich Stanislav předložil rozpočet na zřízení obecního vodovodu ve výši Kčs 50.000. -- plus práce svépomocí. Dodnes však tento vodovod zřízen nebyl. Vosecký Emanuel byl

prvním předsedou, který složil předepsaný slib a za jeho předsednictví se obecní poměry ustálily a zlepšily. Byla ustavena vyživovací komise, která se zabývala hlavně agendou potravinových lístků.

V rámci prvého hospodářského pětiletého plánu přichází MNV před veřejnost s těmito závazky:

1./ Zřízení Kulturního družstva v r. 1949,
2./ Prodloužení elektrické sítě k lesu v r. 1950,
3./ Zřízení společné prádelny v r. 1951,
4./ Zřízení kina v r. 1952,
5./ Zřízení zavařovací stanice ovoce a masa v r. 1953.

Ani jeden z těchto závazků nebyl splněn, jednak pro nepochopení občanstva a jednak i pro nepochopení nadřízených míst. Byl splněn pouze závazek k IX. sjezdu KSČ t.j. zřízení prodejny „Bratrství", která byla později přejmenována na „Jednotu". V lednu 1950 byla zřízena nákladem přes Kčs 50.000.-- v místní škole svatební síň neboť každý sňatek je nyní uzavírán předsedou MNV a teprve potom mohou jít novomanželé do kostela. To znamená, že církevnímu sňatku musí předcházet sňatek občanský. Prvními novomanželi byli J. Jordán z Vyžlovky s B. Šplíchalovou z Přišimas, kteří obdrželi od MNV darem radiopřijímač. Pod Hradešín spadá i obec Přišimasy. Prvním matrikářem byl ustanoven Václav Uhlíř čp. 40, který je dosud.
V červnu 1950 dochází k celonárodní reorganisaci národních výborů kdy zvolení členové skládají na veřejnosti slavnostní slib. Dne 7. června 1950 byl zvolen tento MNV:

předseda:	Tuček Ladislav /KSČ/,
místopředseda:	Červený František /KSČ/,
členové rady:	Marek František /KSČ/,
	Ulrich Emil /ČSM/,
	Šťastný Václav čp. 83 /indiferent/,
členové plena:	Chroust František,
	Koreček Miroslav,
	Kučera Karel,
	Procházka František,
	Remiš František,
	Uhlíř Václav,
	Vosecký Emanuel,
	Šťastná Marie,
	Toušová Marie.

Reorganisovaný MNV přichází před veřejnost s těmito závazky:

1./ Spolupráce na zřízení JZD,
2./ Zájezd do vzorného JZD Vykáň,
3./ Provedení společných žní v prac. skupinách,
4./ Stavba hospodářské nádrže vody.

Rovněž ani jedne z těchto závazků nebyl splněn. Mnv se zabývá otázkou znovuotevření školy, neboť v obci je již dostatek dětí.

3./ POLITICKÝ ŽIVOT

Dne 4. června 1945 byla založena místní organisace Komunistické strany Československa

/KSČ/ v čele s předsedou Adolfem Kulhavým. Zakládajícími členy byli: Barták Josef, Braniš Josef, Breburda Jaroslav, Černý Antonín, Koreček Miroslav, Kristová Anna, Maxa Jaroslav, Polesný Jan, Štromajer František, Tuček Ladislav, Tučková Anna, Tokanová Anna, Vosecký Emanuel.
V lednu 1946 kdy organisace měla 23 členů konaly se přípravy na VII. sjezd strany. Na ONV byla vyslána deputace ve věci parcelace velkostatků po zrádcích a kolaborantech na našem okrese. V prvních volbách v osvobozené republice, které se konaly na jaře r. 1946 zvítězila v Hradešíně KSČ což se projevilo m. j. i v novém složení MNV. Na podzim 1946 zvolen novým předsedou František Marek. Na začátku roku 1947 skládají všichni členové slib straně a dostávají nové stranické legitimace avšak již na výroční schůzi v témže roce se konstatuje úpadek v činnosti. Oživení nastává však již na podzim kdy do organisace docházejí instruktoři z Č. Brodu i z Prahy. Na začátku r. 1948 zlepšuje organisace svoji práci ve spolupráci se silnější organisací v Přišimasech. V rámci akce „30 milionů hodin republice“ byla provedena úprava obce a cest. V únorových dnech 1948, které znamenaly vítězství pracujícího lidu nad reakcí dochází k přílivu nových členů do místní organisace. V létě byla založena též odbočka Československo-sovětského přátelství v čele s V. Dynybylem.
KSČ se stala jedinou politickou stranou v obci neboť místní organisace Československé strany národně-socialistické, která měla 24 členů byla likvidována neboť nesestavila obrozený Akční výbor, který by mohl býti schválen. Tato organisace v čele s předsedou Františkem Šimečkem neuspořádala od revoluce žádné samostatné podniky ani jiné význačné akce. Ze stejných důvodů zanikla i organisace Československé strany lidové zatímco organisace Československé strany sociálně-demokratické v obci ani založena nebyla. Většina členů z těchto stran přešla do KSČ. Na podzim 1948 byla v KSČ provedeny první prověrky členů, které řídil Josef Bradáč z Přišimas. Do roku 1949 vstupuje organisace KSČ s heslem „Co komunista-to člen kulturního družstva“ /které však založeno nikdy nebylo/, řeší neutěšené poměry v organisaci mládeže a k IX. sjezdu strany si stanoví tyto závazky:

1./ Zřízení Gottwaldovy knihovny,
2./ Zřízení prodejny „Bratrství“,
3./ Založení kulturního družstva,
4./ Dbát na 100% splnění zemědělských dodávek.

Knihovna byla zřízena a dnes má 70 svazků knih. Prodejna Bratrství byla zřízena v hostinci A. Polívkové a později byla přestěhována do domku J. Bartáka, kde je dosud. Ostatní body splněny nebyly neboť snaha organisace po založení JZD narazila vždy na nezájem zemědělců. Naopak nezjištěnými pachateli byly vylepeny plakáty hanobící veřejné funkcionáře. Na podzim byl zahájen první Rok stranického školení.

<u>1945 – 1950</u> 7./

V roce 1949 měla organisace již 81 členů. Čtyři se pak odstěhovali, pět jich vystoupilo a osm jich bylo vyloučeno, takže na výroční schůzi v r. 1950 byl zjištěn stav 64 členů. Organisace řešila zemědělské otázky a navrhovala neplniče k potrestání. Na oslavy 1. máje odcházeli členové společně s občanstvem pěšky až do Českého Brodu. V r. 1950 se pochodovalo pod heslem: „Za mír, za vlast, za socialismus“. Organisace dále kontroluje činnost svých členů v MNV, kritisuje špatnou práci traktorové stanice a sebekriticky přiznává, že nejde příkladem při zakládání JZD. Jinak se zapojuje do všech politických a veřejných podniků a akcí v obci.

Na veřejné schůzi 2. března 1948 byl ustanoven Místní Akční Výbor Národní Fronty

/MAV/NF/ v tomto složení:

předseda ..... Remiš František /NS/,
místopředseda ..... Tuček Ladislav /KSČ/,
jednatel ..... Vodička Josef /SČM/,
členové ..... Hrouda Josef /ČSL/,
Dynybyl Václav /ROH/,
Vocásek Josef /JSČZ/,
Ulrich Stanislav /živnosti/,

/NS – národní socialista, SČM – svaz čs. mládeže, ČSL – čs. strana lidová, ROH – revoluční odborové hnutí, JSČZ – jednotný svaz čs. zemědělců/.

MAV-NF řeší hospodářsko-politické a kulturní otázky obce. Dále řeší spory mezi SČM a Junákem, projednává nedostatky lesního hospodářství, vypracovává plán výstavby obce, řeší otázku neobdělaných polí a dvěma občanům odjímá volební právo. V roce 1949 však tato aktivita již upadá a činnost se omezuje na koordinaci kulturního života obce. V r. 1950 zvolen nový předseda Kortánek Miroslav. MAV-NF se zabývá slabou činností JSČZ, reorganizacemi MNV, upadající činností divadelního spolku „Karel Želenský".

Místní odbočka čs.-sovětského přátelství /předsedu V. Dynybyla vystřídal K. Kučera/ nepřispěla do politického a kulturního života obce očekávanou měrou.

Do věřejného života obce zasáhl zprvu aktivně Svaz čs. mládeže /SČM, později ČSM/, jehož odbočka byla v obci založena již v porevolučních dnech. Prvním předsedou se stal František Vodička. Skupina se představila na veřejnosti nejdříve předvedením české a moravské besedy na dožínkách ve Škvorci. Čistý výtěžek z posvícenské zábavy Kčs 1.800.- byl darován na zřízení místního rozhlasu. V zimě uspořádán první karneval. V r. 1946 uspořádal ČSM tradiční pouť a 2. června odhalil pomníček tragicky zahynulým třem kamarádům při nalezení granátů. Činnost svazu vyvrcholila ze(a) předsednictví Emila Ulricha a to uspořádáním staročeských dožínek na kterých přivítán poslanec nár. shromáždění. Průvod se odebral na nedosečené pole za vsí, kde sehrána hra o robotě. Odtud se jelo na ozdobených žebřiňácích na dvůr největšího hospodáře B. Nováka, kde se konaly hlavní projevy a oslavy. Zde byla sehrána dožínková hra se zpěvy, tančeny besedy a rozdávány koláče již z nové mouky. Večer se v hostinci konala taneční veselice. V rámci akce „Mládež republice" vysázel svaz kolem školy sakury. V r. 1947 se mládež zapojila do všech oslav a akcí v obci a na výročí květnové revoluce sehrála divadelní hru „Pro mír na samotách". V létě uspořádán „věneček", kterému předcházel průvod obcí. Rok 1948 byl zahájen plesem mládeže. Do akčního výboru byl zvolen Josef Vodička. Brzy však opouští svaz řada členů a po únorových událostech se zostřují rozpory s Junákem. Tuto krisí, ovšem bez úspěchu řešil i MAV-NF. Čistý výtěžek z pouti Kčs 12.000.- byl určen na vysázení „Sadu mládeže", k čemuž však již nedošlo.

Ve svazu pracovala též taneční skupina vedená Věrou Uhlířovou a recitační soubor vedený Františkem Procházkou. Oba kolektivy zaznamenaly řadu zdařilých podniků a to nejen v místě ale i v okolních obcích a v okresním městě. K IX. sjezdu KSČ si svaz dal tyto závazky:

1./ 100%-ní organisovanost mládeže,
2./ Utvoření vzdělávacího kroužku,
3./ Sestavení 4 členné úderky,
4./ Vyslání 6 členů /z toho 5 děvčat/ do traktorového kursu,

5./ Utvoření pracovní brigády.

Tyto závazky nebyly však splněny neboť rok 1949 se vyznačoval hlubokým úpadkem v činnosti svazu v jehož čele se vystřídalo několik mládežníků. Částečné oživení nastalo v r. 1950 kdy svaz přichází s plánem na vybudování hospodářské nádrže vody /koupaliště/ ale tento plán nebyl nikdy uveden ve skutek. Dokonce peníze, které okres přiděl(il) MNV na tuto nádrž se nechaly propadnout.

Dne 6. července 1946 byl založen v obci 34. oddíl Junáka /středisko Úvaly/, který měl 17 členů a jehož předsedou se stal Josef Hladík. Tento oddíl mladých lidí obdržel od ČSM Kčs 500.- a jinak se vyvíjel z vlastních prostředků a i klubovnu měl v soukromém bytě. Do života obce zasáhl jak osvětovými tak tělovýchovnými akcemi. Byly to vzpomínkové večery, řecké ohně, štafety v krojích, mikulášské nadílky, silvestrovské zábavy atd. Vyvrcholením činnosti bylo uspořádání sjezdu, který se konal v obci ve dnech 27.-28. dubna 1947 a byl to první sjezd Poděbradské oblasti. Do obce se sjelo na 500 krojovaných junáků /skautů/ z celého okolí. Byl uspořádán průvod obcí a položeny věnce u pomníku padlých. V podvečer se konal na hřišti táborák s bohatým programem. Hřiště se proměnilo ve velký stanový tábor. Druhý den byl budíček, cvičení a soutěže, prohlídka památného kostela a disciplína Svojsíkova závodu, fotbalové utkání, výstava prací ve škole atd. Oddíl si dopisoval s Junákem v cizině, hlavně v Americe a do Hradešína pozval 40 francouzských junáků, jejichž návštěva však nemohla být povolena. Později byly organisace Junáka vládním nařízením omezeny na členy do 15 let, což znamenalo pro oddíl úpadek v činnosti a v r. 1949 byl Junák sloučen se ČSM, což neprospělo ani Junáku ani ČSM, většinou pro osobní neshody.

4./ OSVĚTA

V naši obci byla v roce 1910 postavena škola ve které se začalo vyučovat dne 19. září 1910 a to po slavnostním vysvěcení p. J. Keberlem, kanovníkem a vikářem z Přistoupimi. V prvním roce byl stav žactva: v I. třídě 35, ve II. třídě 49, celkem 84, tedy počet jaký již nikdy v budoucnu zaznamenán nebyl. Předsedou školské rady zvolen Josef Vocásek a členem rady byl i zástupce „Jeho Jasnosti knížete z Lichtensteina“. To byl začátek ve kterém naši pamětníci ještě oslavovali „Nejvyšší jmeniny Jeho Veličenstva císaře a krále“. Již v r. 1925 se projevil nedostatek dětí a zástupci obce se vypravili na ministerstvo školství aby protestovali proti snaze změnit školu na jednotřídku. Jednotřídkou se stala až v roce 1941/. V r. 1931 zavítal do zdejší kolatury „Jeho Excelence arcibiskup Pražský“ Dr. Fr. Kordač. který vykonal generální visitaci a udílel svátost biřmování. Nejoblíbenějšími učiteli byli Jaroslav Čermák z Přišimas a Jan Kruliš z Hradešína, který byl vězněn v koncentračním táboře. Pro nedostatek dětí byla škola po válce uzavřena a děti přešly do Škvorce nebo Přišimas.

Vzdělávacím činitelem v obci byla Místní lidová knihovna. Jako knihovníci se vystřídali: Josef Šebek, Jaroslav Vosecký a Stanislav Ulrich, který byl vyznamenán jako „vzorný knihovník“ a knihovnu vede dodnes. Knihovna měla zprvu jen 173 knih a 25 stálých čtenářů. K 31. 12. 1946 bylo již 220 svazků a okruh čtenářů se rozšířil. MNV nabídl knihovní radě letohrádek v bývalé lesovně /t.j. dnes v objektu MNV/ ale z technických důvodů zůstala knihovna ve školní budově kde je dodnes. Knihy se půjčují každou neděli. V r. 1949 navštívil knihovnu okresní inspektor Josef Kovář, autor několika knížek, který provedl vytřídění knih a dožadoval se zřízení letopisecké komise s kronikářem. Byla rovněž podána přihláška o „Jiráskův knižní soubor“. V zimním období 1949-1950 bylo 48

čtenáři provedeno 1.284 výpůjček knih, z nichž nejpilnější byla Anna Polívková, která sama přečetla 110 knih.

Osvětovou činnost v obci řídila Místní rada osvětová /MRO/. Byla ustavena 2. února 1946 a prvním předsedou byl Miroslav Koreček. Tato rada projednala se zástupci čs. filmu zřízení kina v obci k čemuž však pro nepochopení na vyšších místech nedošlo, ačkoliv mezi občany byla uspořádána půjčka peněz. Pro nepochopení místního občanstva nedošlo zase ke zřízení Kulturního družstva. Druhý předseda Jan Březina se s celou radou později vzdali svých funkcí a tak MNV jmenoval novou radu s předsedou Václavem Uhlířem, který setrval až do její likvidace. Vedle běžných oslav, akcí, podniků, slavnostních večerů a průvodů atd. sestavovala rada hlavně programy „Měsíce československo-sovětského přátelství". Do kulturních programů se zapojili hlavně tito osvětoví pracovníci nebo organisace: Jan Kruliš, učitel, Věra Uhlířová se školní mládeží, František Procházka, Divadelní spolek, ČSM, Junák a další. Podle oběžníku ONV ze dne 25. 11. 1949 byly všechny osvětové rady zlikvidovány. V naší obci se tak stalo v r. 1950 a její činnost přešla na kulturní komisi při MNV.

Důležitou a mnohdy průkopnickou roli v obci sehrál ochotnicko-divadelní spolek „Karel Želenský" se svoji bohatou a pestrou minulostí. Byl založen v roce 1912 a ze zakládajících členů dosud žijí: Anna Polívková, Marie Doktorová, A. Vojáček a J. Rybák. Jeviště bylo zřízeno z vlastních prostředků a první sehraná hra se jmenovala „Od starého posvícení k novému". Prvním režisérem byl František Židlický. Potom následovala řada her, ze kterých měla největší úspěch „Nevěsta za českou korunu". V r. 1927 byl při spolku založen i pěvecký kroužek, který měl až 27 členů a uspořádal řadu vystoupení. Bylo v něm 15 mužů a 12 žen. Činnost spolku ochabla během okupace. V té době však byl založen druhý divadelní spolek v hostinci u Polívků /Želenský měl jeviště u Asníků/, který zaznamenal několik divadelních i koncertních úspěchů. Po revoluci sehrál Želenský několik vlasteneckých a hlavně veseloherních představení ale své dřívější činnosti zůstal již dlužen. V režií Viktora Němečka byly sehrány tyto hry: „Zelení hájové", „Prach a broky", „Praha je naše", „Trikolora", „Dva, kteří se hledali", „Hodiny", „Cesta květů" a „Oblaka", která se hrála pohostinsky též ve Škvorci a Doubku. Spolek měl 61 členů a jeho posledním předsedou byl František Kargr. Spolek pořádal rovněž plesy, silvestrovské zábavy a zapojil se do všech veřejných akcí v obci. Rovněž se přihlásil do připravovaného Kulturního družstva.

<u>1945 – 1950</u> 10./

V roce 1941 byl v obci založen sportovní klub, který měl původní název „Sportovní Sdružení mládeže národního souručenství", později jen „SS". Na předsednickém místě se vystřídali: Josef Čáp, ml., Václav Uhlíř a Viktor Němeček. První zápas byl sehrán se S.K. Škvorec. Hradešínský klub hrál většinou v nejnižší třídě a nezaznamenal větších úspěchů. Klub měl rovněž i wolleyballové družstvo a dále zábavní výbor jehož největším úspěchem bylo sehrání operety „Hvězdy nad přívozem", která se hrála i v sousedních obcích. Známé byly i jeho „Kateřinské taneční zábavy", s „polštářkovou volenkou". Klub uspořádal rovněž i sportovní slavnosti. Rovněž i tento spolek prodělával svoji krisi a to jak finanční tak i osobní a v roce 1947 zanikl. Inventář byl prodán a někteří hráči jako Antonín Černý, Míla Hybš a další přešli do Škvorce.

Do života obce zasáhl i Sbor dobrovolných hasičů, který vedle svého základního poslání prováděl i osvětovou činnost. Svoji místnost měl v hostinci u Asníků a vlastnil hasičskou knihovnu o 120 svazcích. Pořádal tradiční hasičské bály, posvícenské zábavy, staročeské

dožínky, oslavy upálení Mistra Jana Husa, lampionové průvody a pálení hranic, maškarní karnevaly s průvody masek po vsi atd. Stavěl hlídky a hlavně o žních měl pohotovost ve dne v noci. Prvním starostou sboru po osvobození byl zvolen všemi občany milovaný učitel Jan Kruliš, který zůstává čestným starostou i když se z obce odstěhoval. Po něm následoval Václav Kopecký, který je dosud. Sbor má dnes 19 činných a 25 přispívajících členů. Sbor vypomáhal při požárech ve Škvorci a v Přišimasech a uspořádal řadu teoretických i praktických cvičení. V r. 1946 zakoupil novou motorovou stříkačku v ceně Kčs 14.000.- a později zakoupil sanitní auto značky Renault v hodnotě Kčs 85.000.-, z toho Kčs 30.000.- uhradil ze svých prostředků a zbytek si vypůjčil. Na konci roku 1950 zůstává v pokladně značný dluh.

Druhou část kroniky – popisující události a život obce v letech 1951-1959 sepsal rovněž František Procházka, bytem v Hradešíně čp. 69. a to většinou opět zpětně za předcházející léta neboť psaním kroniky v letech 1951-1956 byl pověřen jiný občan, který však tento úkol nesplnil.

Vzhledem k tomu, že naše obec není bohatá na události nepostupoval kronikář systémem chronologicky za sebou jdoucích zápisů s tematikou označovanou po stranách kroniky výstižnými hesly nýbrž vždy jediným zápisem za celý uplynulý rok jehož události si zapisoval v konceptu. Proto i v této druhé části jsou uváděny jen význačnější události, jejichž výčet hlavně pro dodatečné zpětné zpracování nemůže být úplný. Události v tomto druhém období jsou tříděny pouze podle jednotlivých ročníků v nichž se udály.

V Hradešíně, dne 30. prosince 1959.

1 9 5 1 11./

Do tohoto roku vstupuje MNV s těmito úkoly:

1./ Zřízení vodovodu,
2./ Oprava a znovuotevření školy /subvence Kčs 136.000/,
3./ Oprava a rozšíření rozhlasu k lesu /--,,-- 11.000/,
4./ Vybudování hospodářsko nádrže vody /--,,-- 70.000/.

Pokud jde o plnění těchto závazků, vodovod v tomto roce zřízen nebyl právě tak jako nebyla vybudována vodní nádrž i když byla již povolena ONV a i když Čs. stavební závody slíbily půjčit buldozer. Byly však splněny oba zbývající závazky. Nejdůležitější událostí v tomto roce se tedy stalo otevření školy, kterému předcházely nutné opravy jakož i úklid na kterém 29 místních občanů odpracovalo zdarma celkem 1.557 hodin /přepočtěno á 10.- darovali tak částku přes Kčs 15.000.-/. Nejvíce brigádnických hodin odpracovali:

Kučerová Marie ..... 180 hodin,
Kučera Jaroslav ..... 150 hodin,
Uhlířová Věra ..... 120 hodin.

MNV zakoupil pro školu různé pomůcky v ceně Kčs 15.327.-.
Prvním ředitelem se stal Miroslav Brůha a první školnicí Marie Šťastná čp. 69. Učebna byla umístěna v 1. poschodí a v přízemí v bytě po Hrdličkových byl zřízen kabinet a místní lidová knihovna.

Další důležitou událostí bylo zřízení silničního úseku zkracující cestu ze Škvorce spodní částí obce neboť silnice vedoucí středem obce již dávno nevyhovovala dnešnímu provozu a byla ve schátralém stavu. Nová silniční spojka v délce asi 400 m byla zřízena v místech,

kde dříve vedla špatná polní cesta a v místech před školou se spojila se silnicí vedoucí z obce směrem na křižovatku na východním konci obce. Povolení k rekonstrukci této silnice třetí třídy vydal ONV v Českém Brodě dne 24. srpna 1951. Vybudování této přeložky si však vyžádalo mnohem delší doby než se plánovalo a nakonec Krajská silniční správa, služebna Český Brod, která stavbu prováděla se dopustila několika chyb, které byly ke škodě občanům. Na příklad neobdržela bod výměru ONV ve kterém se říká: „Odvodnění bude se díti normálními příkopy..." nebo: „Pro svedení dešťových vod budou zřízeny otevřené příkopy..." atd. Tím, že se „zapomělo" zřídit příkopy po obou stranách silnice /ačkoliv dříve podél cesty byly/ docházelo k podmáčení domku čp. 69. /Tato závada byla odstraněna až po několikaletých urgencích/.

Z dalšího života obce se poznamenává: Byly opraveny kanceláře a byt na MNV a dosavadního správce V. Valentu vystřídal Jaroslav Kučera, který se později stal tajemnkem MNV. MNV dále řešil otázku zřízení žňového útulku a zabýval se nedostatkem pracovních sil v místní cihelně. Rovněž MNV ostře kritisoval práci strojně-traktorové stanice která letos úplně zklamala. Jinak v tomto roce byl hojně napaden katastr obce mandelinkou bramborovou proti které se bojovalo hromadnými prohlídkami polí jak školní mládeží tak dospělým občanstvem.

1952 12./

Rok 1952 probíhal ve znamení rozvíjející kulturní práce v obci. Bývalý ochotnický spolek „Karel Želenský" ukončil podle výměru ONV v roce 1951 svoji činnost, avšak bylo mu doporučeno aby se zapojil na základě některé masové nebo politické organisace. Tneto (tento) divadelní spolek se rozhodl pro organisaci ČSM, čímž prakticky přestal vyvíjet činnost neboť v této době již ani ČSM pořádně nepracoval. Kulturní referent MNV František Procházka vytvořil v závěru roku 1951 nový divadelní soubor, který se pod hlavičkou „Osvětové besedy" představil hradešínským občanům dne 1. ledna 1952 veselohrou A. Suchovo-Kobylina: „Svatba Krečínského", která byla sehrána s úspěchem v hostinci u Asníků. Hrálo se v režií Fr. Procházky, v dekoraci Viktora Němečka a v maskách L. Cmírala ze Škvorce.
Dne 24. února odpoledne i večer sehrál tento soubor překrásnou pohádku J. Zeyera: „Radůz a Mahulena", v režii, dekoraci a maskách jak uvedeno výše. Tato hra měla mimořádný úspěch a hrála se v rámci soutěže lidové tvořivosti. Hře byli přítomni zástupci z okresu Č. Brod a to soutěžní porota, předseda ONV B. Novák a okresní inspektor R. Petráň jakož i předseda MNV v Č. Brodě Fr. Smrčka. Všichni jmenovaní hodnotili představení velmi kladně a předseda ONV, který dával práci hradešínských za příklad i starším a větším souborům, pozval soubor k pohostinskému vystoupení do okresního města. Dne 29. února hostoval soubor ve Škvorci, kde tuto hru sehrál v prostorné sokolovně a v pohádkové dekoraci lidového umělce Jana Třeštíka, ředitele tamní školy. Hrálo se za doprovodu 25-ti členého hudebního orchestru, který pro ten účel sestavil učitel střední školy ve Škvorci J. Neckař. /Hudebníci byli z různých míst okresu/. V dalším vystoupení t.j. 5. dubna se hrálo v Lidovém divadle v Kostelci nad Černými lesy v téže dekoraci ale pouze za klavirního doprovodu Dr. Kuliče ze Škvorce. Jak ve Škvorci tak v Kostelci byla hra obohacena baletem což nešlo provést na malém jevišti v Hradešíně. K poslednímu vystoupení došlo dne 3. května v Českém Brodě v rámci „Divadelního máje 1952". Vítězem této přehlídky se stal Kostelec se hrou „Sláva", druhý byl soubor z Úval se hrou „Třicet stříbrných" a na třetím místě byl Hradešín se hrou „Radůz a Mahulena". Tak se stal Hradešín nejlepším vesnickým souborem na okrese. Od svého patrona ROH-ONV obdržel darem „Prodanou nevěstu" na gramofonových deskách, jakož i květiny a jiné

dary. Hru hradešínských shlédli též zástupci KNV a Akademie musických umění. Před představením byl soubor slavnostně přivítán na českobrodské radnici, kde se členové zapsali do pamětní knihy a během tohoto aktu vyhrával místní rozhlas na jejich počest. Dobře připravené představení si získalo srdce vyprodaného sálů. Dne 29. června měl soubor vystupovat v zámecké zahradě t.j. v přírodním divadle v Lysé nad Labem kam byl vybrán jako jediný ze tří vítězných souborů českobrodského „Divadelního máje". Ačkoliv tento zájezd byl potvrzen pořadatelem t.j. Z. K. Kovona, Lysá, nakonec se tento písemně omluvil, že vystoupení nemůže býti uskutečněno, ne však jeho vinou. Pravý důvod se však soubor nikdy nedozvěděl, zůstaly jen nejasné doměnky poškozující iniciativu souborů. Přesto práce souboru v Hradešíně zůstala středem zájmu okresních činitelů neboť se podařilo pomocí kolektivní spolupráce /herci, výtvarník, hudebníci atd./ příkladné dílo. Masky prováděl rovněž L. Cmíral ze Škvorce, v dekoraci vypomáhal Viktor Němeček a po technické stránce vydatně pomohl Josef Tůma rovněž ze Škvorce. Zatím co zájezdy do Kostelce a Českého Brodu byly pro značný náklad velmi ztrátové neboť se hrálo jen za malou finanční náhradu, byl nejaktivnější zájezd do Škvorce, kde vzdor mimořádně nepříznivému počasí /kdy se vracely i auta s návštěvníky z odlehlejších obcí/ bylo vybráno na vstupném Kčs 9.850.--, čistý zůstatek Kčs 3.380.-/staré měny/.

1952 13./

V témže roce uspořádal soubor společně s Rodičovským sdružením „Tradiční pouť", která přinesla hrubý příjem Kčs 10.860.-. Před poutí však muselo být jeviště rozbouráno a uložilo se ve stodole čp. 16. Na podzim se soubor pustil do studování hry J. Janovského „Nejkrásnější svět", napsané podle románu národní umělkyně Marie Majerové, úvalské rodačky. Spisovatelka však byla proti versi J. Janovského, kterou shlédla jako premieru v K. Varech a pověřila režisera souboru Františka Procházku aby se pokusil o šťastnější dramatisaci. Soubor proto přestal studovat původní versi a čekal na výsledek práce svého režisera. V mezidobí nastudoval jinou hru.

Ostatní život obce se v tomto roce nevyznačoval zvláštními akcemi. Při MNV byly zřízeny stálé komise, došlo k hospodářsko-technické úpravě pozemků se sousedním Škvorcem, kde bylo založeno JZD, zatím co úsilí založit JZD i v Hradešíně se opět nesetkalo s úspěchem. V rámci akce „5 M" zavázal se MNV opravit cesty, vybudovat vodní nádrž, upravit hřiště a provést výsadbu stromoví. Ačkoliv celková hodnota má činit Kčs 233.500.- budou skutečné náklady pouze Kčs 93.000.- neboť se bude pracovat svépomoci, t.j. brigádnicky.

1953 14./

Na začátku roku dochází ke změně ve vedení MNV. Místní organisace KSČ odvolala z předsednictví Ladislava Tučka, kterého činila zodpovědným za nepořádek v obecním hospodaření. Agendou předsedy byl prozatímně pověřen Karel Kučera a později byl zvolen novým předsedou František Marek, který však v závěru roku odešel k SNB a proto na veřejné schůzi dne 23. prosince byl zvolen nový předseda František Červený. Všichni jmenovaní byli členy KSČ.

Dne 8. února na slavnostní schůzi Divadelního souboru, která se konala v přeplněné svatební síni přivítali pionýři, ředitel školy Miroslav Brůha, předseda MNV František Marek, režiser souboru Fr. Procházka jakož i ostatní občané milé hosty: národní umělkyni Marií Majerovou se svoji spolupracovnicí a filmového režisera Vladimíra Vlčka. Za jejich

účasti jakož i za účasti zástupců ze Škvorce, Kostelce a Českého Brodu byla provedená čtená zkouška hry „Nejkrásnější svět“, kterou zdramatisoval podle románu Marie Majerové František Procházka, režiser souboru. V besedě, která pak následovala rozhovořil se též V. Vlček, který měl „Nejkrásnější svět“ filmovat. Národní umělkyně hodnotila tuto novou dramatisaci kladně a vyzvala Fr. Procházku k další spolupráci na prohloubení dramatu a úpravách textu. Soubor obdarovala knižními dary jakož i reprodukcemi obrazů a soubor povzbudila k další práci. V březnu téhož roku sehrál soubor hru A. Jiráska „M. D. Rettigová“ a o pohostinské vystoupení byl požádán obcemi Tuchoraz, Přerov nad Labem a Oleška. K zájezdům však po finančních zkušenostech z minulého roku nedošlo. Tentokrát prováděl dekoraci již Oldřich Hrdlička. Další měsíce roku byly vyplněny přípravami na celostátní ochotnickou premieru hry „Nejkrásnější svět“, ke které však nikdy nedošlo neboť spisovatelka odjela na dlouhou dobu do Číny, takže další práce na hře byla přerušena a soubor po dlouhém nervovém vypětí ani nebyl sto nastudovat jinou hru i když se o to pokoušel.

Další události téhož roku byla stavba hasičské zbrojnice, která se po řadu let nestala dobrou visitkou spolupráce občanů. MNV měl sice ve svém plánu „přestavbu hasičské zbrojnice“ avšak zahájení zcela nové budovy a to značně velkého /a snad zbytečného/ typu provedli technický referent ONV Ing. Josef Čáp, zdejší rodák s bývalým předsedou Ladislavem Tučkem a to bez projednání a schválení radou nebo plenem MNV. Rovněž ani KSČ nebyla o tomto podniku řádně informována. Nebyla předložena ani kalkulace ani plán tak rozsáhlé stavby a MNV by s ní ani nesouhlasil neboť by stačila mnohem menší stavba nebo adaptace některé nevyužité budovy v obci. Hodnota rozestavěného typu se odhaduje na Kčs 800.000.-. Rada MNV dodatečně pozvala do své schůze okresního velitele požární ochrany J. Cmírala a jeho zástupce J. Cidlína, kteří však považovali jednání s bývalým předsedou MNV za dostačující a stavbu zdůvodňovali tak závažnými argumenty, že rada nakonec stavbu dodatečně schválila. Velitel P. O. nakonec doporučil aby obec vybudovala i vodní nádrž neboť pro případ požáru není v obci dostatek vody /postupovalo se tedy zcela obráceně!/
Z ostatních událostí roku se poznamenává: byl konečně ustaven přípravný výbor JZD, který se však záhy rozpadl. K měnové reformě se většina občanů vyjádřila kladně. Vojenská správa začala v katastru provádět vrtbu studní. Bolavou otázkou je místní pohostinství. V únoru byl uzavřen hostinec „U Polívků“ neboť hostinský se odstěhoval do Přišimas a druhý hostinec „U Asníků“ nabídla majitelka pro nemoc Jednotě, tak se stalo, že v příštím roce byly zavřeny hostince oba.

1954 15./

V tomto roce dochází k celostátním volbám do národních výborů, kterým předcházela celonárodní diskuse o zákonech o národních výborech. Tyto se volí nyní na období tří let, jsou orgány státní moci, řídí je přímo vláda a výbory nižšího stupně podléhají výborům vyššího stupně. Řídícím orgánem se stává plenum a výkonným orgánem rada. V květnových volbách byli zvoleni:

Červený František,
Kortánek Miroslav,
Kučera Jaroslav,
Kučera Karel,
Šťastný Václav čp. 83,
Jaroslav Čáp,
Brůha Miroslav,

Uhlíř Václav,
Procházka František,

Nová organisace MNV včetně komisí vypadala takto:

předseda MNV ..... Červený František,
náměstek předsedy MNV ..... Kortánek Miroslav,
tajemník MNV ..... Kučera Jaroslav,
předseda zemědělské komise ..... Kučera Karel,
členové zemědělské komise ..... Šťastný Václav, Čáp Jaroslav,
Chlapec Jan, Kunert Ladislav,
předseda finanční komise ..... Brůha Miroslav,
členové finanční komise ..... Remiš František, Khunová Jar.,
předseda kulturní a zdrav. komise ..... Procházka František,
členové kulturní a zdrav. komise ..... Ulrich Stanislav, Hrdlička O.,
Milada Uhlířová, Vlasta Lacinová,
Šťastná Marie mladší.
předseda bytové komise ..... Procházka František,
členové bytové komise ..... Chroust František starší,
Vosecký Emanuel,
předseda plánovací komise ..... Uhlíř Václav,
členové plánovací komise ..... Uhlíř Jaroslav, Čáp Jaroslav,
předseda bezpečnostní komise ..... Červený František,
členové bezpečnostní komise ..... Němeček Viktor, Lacina Václav,
předseda trestní komise ..... Červený František,
členové trestní komise ..... Remiš František, Chroust Fr.

Nový MNV se představil veřejnosti s tímto akčním plánem:

1./ Dostavba hasičské zbrojnice,
2./ Zřízení vodovodu,
3./ Výměna oken ve škole a na MNV,

Dnem 1. ledna 1954 byla v bývalém hostinci „U Polívků“ zřízena „Osvětová beseda“ jako kulturně-výchovné středisko obce. Správcem byl ONV jmenován František Procházka a hlavním zájmovým kroužkem mělo být ochotnické divadlo, které obnovilo svou činnost sehráním A. Jiráska „Vojnarky“ na jejíž představení se ani všichni zájemci nevešli a roztrpčení mnozí museli odejít. Rozvíjející se činnost byla záhy ohrožena jiným veřejným zájmem. V obci totiž byly oba hostince uzavřeny jak zmíněno dříve. U Asníků se přestala živnost provozovat. V létě téhož roku dochází proto ke zrušení Osvětové besedy, která svůj inventář vystěhovala do stodoly MNV a otevírá se pohostinství „Jednota“. Kulturní život občanů se potom udržoval již jenom hromadnými zájezdy do divadla S. K. Neumana v Praze-Libni. V závěru roku sehrál soubor svoji poslední divadelní hru a to O. Scheinpflugové: „Guayana“, čímž divadelní činnost tohoto souboru skončila.
Z ostatních událostí se poznamenává, že MNV určil pozemky mezi usedlostmi J. Hroudy a B. Brajerové jako tři stavební parcely.

1955 16./

Tento rok probíhal ve znamení všeobecného poklesu aktivity veřejného, politického i kulturního života obce. Kulturní život se sice vyznačoval běžnými akcemi avšak divadelní soubor se již nevzpamatoval. V květnu byla uspořádána oslava „10. výročí osvobození vlasti“, čemuž předcházela akce na získávání závazků na obdělání cukrovky jakož na

získávání dodávek nad plán. U příležitosti oslavy byl Stanislav Ulrich, dosavadní knihovník odměněn diplomem čestného uznání za vzornou práci, radou ONV.
Téhož roku bylo v kanceláři MNV zřízeno Jednatelství Státní spořitelny v Českém Brodě, takže občané nejsou již nuceni docházet do Přišimas. Vedoucím této filiálky se stal Kunert Ladislav. Jinak se MNV po několik měsíců řádně ani nescházel.

Na podzim vystoupila do popředí otázka neobdělaných pozemků neboť zemědělci mající vedle svých pozemků též v nájmu /ať dobrovolném nebo nuceném/ jiné pozemky jako na příklad státní /farskou/ půdu – tyto nájmy začaly rázem vypovídat. Vzhledem k tomu, že zákon číslo 55 podle kterého MNV mohl přikázat pozemky do dalšího nuceného nájmu byl již zrušen a hrozilo proto nebezpečí, že pozemky nebudou obdělány a zůstanou ležet ladem, usneslo se uzší plenum MNV, že tyto pozemky ve výměře asi 40 ha budou nabídnuty socialistickým sektorům v sousedních obcích, čímž se však situace nevyřešila.

1956 17./

V tomto roce dochází ke dvěma velmi důležitým událostem. Nejprve to je zřízení vodovodu. Dne 11. ledna se konala schůzka 22 rodin bydlících na západní a severní straně obce, která trpí naprostým, někdy až katastrofálním suchem a tedy nedostatkem vody. Tito občané se usnesli, že na rozhraní louky Jaroslava Čápa a pozemku JZD Škvorec si svépomocí vykopou studni /neboť se tam nachází dobrý pramen/ a odtud že povedou vodovodní potrubí až na kopec uprostřed obce do zásobníku odkud bude voda rozváděna do těch rodin, které se zapojí do stavby vodovodu jak finančně tak prací. MNV získal od ONV pro tento účel počáteční podporu ve výši Kčs 10.000.-, které bylo použito na zakoupení skruží, rour a pod. Obětavým organisátorem celého díla se stal Stanislav Ulrich, dávný průkopník této myšlenky, který byl zvolen předsedou tohoto „Vodovodního sdružení“ podléhajícího MNV. Přes řadu technických i osobních překážek se nakonec dobré dílo podařilo a ulehčilo život všem, kteří po generace docházeli s putnami na zádech pro vodu do obecních studní pod farou a u školy. Každý další zájemce se do tohoto sdružení může přihlásit pokud složí předepsaný finanční podíl.

Druhá událost byla méně radostná. Několik zemědělců nezajistilo obdělání asi 8 ha půdy. ONV proto nařídil aby půda byla obdělána traktorovou stanicí na jejich účet. Dne 5. června se konala mimořádná schůze rady MNV na které zástupce ONV s. Kudrnáč prohlásil, že ČSSS, farma Přišimasy je ochotna těchto 8 ha převzít avšak s tou podmínkou, že převezme i další výměru t.zv. farské půdy /asi 40 ha/, kterou mají zemědělci v nájmu. ČSSS však požadují také všechen dobytek, pracovní nářadí jakož i pracovní síly. V praxi to znamená, že mnohým zemědělcům po odejmutí této pachtované půdy by zbyla jen taková malá výměra, která by nemohla uživit jeho rodinu a on by ani nesměl jít pracovat jinam, na příklad do průmyslu atd. Rovněž bylo zdůrazněno, že arondace se provede tak jak bude vyhovovat ČSSS a že zemědělcům může být dána při záboru jejich vlastních pozemků náhradou půda ležící na okraji katastru. Tato situace byla pak řešena na veřejné rušné schůzi dne 12. června a zemědělcům bylo dáno na vybranou:

a/ buď se postarat o obdělání jak 8 ha neobdělané půdy tak i o veškerou farskou půdu t.j. asi 40 ha, která je v nájmech a ČSSS upustí od záboru těchto 48 ha a tato velmi dobrá půda zůstane v obci,

b/ nebo založit JZD a hospodařit společně.

Této situaci předcházela jiná událost. Největší hospodář v obci B. Novák a další majitel pozemků V. Asník předali svoji půdu ČSSS v Přišimasech a stali se jejich zaměstnanci. Na výše uvedené schůzi se však zemědělci nerozhodli ani pro jedno řešení načež zástupci ONV prohlásili, že půda připadne ČSSS do Přišimas tak, jak již dříve ONV rozhodl. Po

této veřejné schůzi následovala řada schůzek zemědělců, kteří řešili vyčlenění pozemků za účasti technika z KNV. Nová situace byla zemědělci několikráte revidována což se neobešlo bez osobního osočování neboť mnozí začali litovat, že ztratí tu nejlepší půdu. Obrátili se na ONV, který nakonec své rozhodnutí odvolal, když se zemědělci zavázali že veškerou půdu obdělají. Garanty se stali: Oldřich Šerák, Jaroslav Čáp, Šťastný Václav čp. 83 a Chlapec Jan, kteří si přibrali půdy za ty, kteří ji pro stáří a pod. nemohou obdělávat.
Z ostatních událostí se poznamenává: Předseda MNV Fr. Červený se ze zdravotních důvodů vzdal své funkce, MNV obnovil veřejné pouliční osvětlení /provedla firma Remos, Kostelec nad Č. l./, funkci správce hřbitova převzal Jaroslav Čáp a kulturní život obce byl obohacen zájezdy Putovního kina z Prahy. Hasičská zbrojnice zůstává i nadále nedostavěna a ani příslušníci PO nejeví o dostavení valný zájem.

1957 18./

V celostátních volbách do národních výborů byli dne 19. května zvoleni tito občané u kterých se uvádí počet hlasů:

Brůha Miroslav, ředitel školy ..... 95 %,
Uhlíř Václav, úředník ..... 95 %,
Kučera Jaroslav, důchodce ..... 91 %,
Procházka František, úředník ..... 87 %,
Ulrich Stanislav, důchodce ..... 86 %,
Marková Emilie, dělnice ..... 85 %,
Čáp Jaroslav, zemědělec ..... 84 %,
Jakl Josef, dělník ..... 66 %,
Tuček Ladislav, důchodce ..... 63 %.

Na první schůzi nového MNV byly jednotlivé funkce rozděleny takto:

předseda MNV ..... Tuček Ladislav,
náměstek předsedy MNV ..... Ulrich Stanislav,
tajemník MNV ..... Kučera Jaroslav,
předseda finanční komise ..... Brůha Miroslav,
předseda kulturní a bytové komise ..... Procházka František,
předseda plánovací komise ..... Uhlíř Václav,
předseda zemědělské komise ..... Jakl Josef,
člen zeměď. komise a správce hřbitova ..... Čáp Jaroslav,
předsedkyně sociální a zdrav. komise ..... Marková Emilie.

Důležitou událostí tohoto roku bylo založení Tělocvičné jednoty Sokol a to dne 24. května. Prvním předsedou jednoty zvolen Ladislav Kunert, který byl v závěru roku vystřídán Marií Procházkovou. Náčelníky jsou Věra Uhlířová a Oldřich Hrdlička, který se stal hlavním organisátorem tělovýchovné a sportovní práce v obci. Jednota má 44 členů dospělých a 40 dětí a začínala prakticky bez finančních prostředků jakož i bez nářadí. MNV ve snaze podpořit tuto činnost přidělil Sokolu velikou louku za hasičskou zbrojnici na zřízení hřiště.

V zemědělské otázce se ani MNV ani KSČ nepodařilo přesvědčit zemědělce k založení JZD. Rovněž ani výstavba obce nepokračovala v tomto roce podle akčního plánu. Konečně se nepodařilo zaktivizovat Výbor žen při MNV. V závěru roku byl projednán „Manifest míru“ a odeslána resoluce do SSSR.

V osvětové práci bylo uspořádáno několik zdařilých podniků: Byla ustavena umělecká

skupina v čele s Fr. Procházkou, která uspořádala dvě vlastní, úspěšné estrády s celovečerním programem. Dále se konal Dětský den, sokolský táborák, mikulášská nadílka dětem z celé obce, čtyři taneční zábavy, oslavy měsíce čs.-sovětského přátelství, dvě zdravotnické přednášky atd. Rovněž i místní knihovna plně uspokojovala své čtenáře. /Běžné oslavy jako MDŽ, výročí revoluce, MDD atd., jsou uspořádány každým rokem/.

1958 19./

Rok 1958 se stal důležitým mezníkem v životě obce. Po několika letech bezvýsledné kampaně došlo nakonec přece jen k založení JZD. Stalo se tak na veřejné schůzi dne 25. srpna za účasti MNV, zástupců ONV Český Brod a ČSSS Přišimasy, jakož i za hojné účasti zemědělců a ostatních občanů. Schůze řešila obdobnou otázku jak popsáno v roce 1956 a zemědělci ve dvou možných cest vybrali cestu družstevní spolupráce, což se však neobešlo bez bouřlivého průběhu. V pořadí je to již šedesáté družstvo na okrese. Zbývá ještě Zlatá, Brník, Bulánka, Konojedy, Mělník a Voděrady. Ze 23 zakládajících členů byl zvolen Oldřich Šerák předsedou, který však v závěru roku byl vystřídán Františkem Chroustem, který je dosud. Do předsednictva byli zvoleni: Chlapec Jan, Hodr František, Červená Růžena a výše dva jmenovaní. Bylo přikročeno k hospodářsko-technické úpravě pozemků jakož i k vypracování stanov, další činnost družstva je však závislá na tom jak dopadne připravovaný zábor půdy pro vojenské stavby v naši obci. Plně začne družstvo fungovat až od 1. ledna 1959.

Důležitou událostí bylo rovněž dostavění hasičské zbrojnice, která je jednou z největších na okrese. Pro několikaletou vleklou nedostavěnost začal MNV vyjednávat s LDS Jednoty v Českém Brodě, které hodlalo budovu dostavět vlastním nákladem a zřídit v ní prodejnu a skladiště Jednoty. Místní jednota požárníků si však pospíšila a zbrojnici dostavěla. Zbývá dokončit jen několik menších úprav.

Rovněž i ve zvelebovací akci došlo k obratu. MNV na základě závazků získaných na počest 1: máje vypracoval plán výstavby obce ze kterého bylo během roku již splněno: oplocení pomníku padlých a úprava terénu před ním, opatření nové pumpy a úprava terénu před obecní studnou, výměna skruží a úprava terénu u další studny, oprava školní budovy, úprava nebezpečného terénu pod farou atd.

Dále pokračovala úspěšně i činnost mladé jednoty Sokola. Bylo osázeno topoly hřiště na západní straně a jednota si postupně opatřila potřebné nářadí a začala nacvičovat na okresní i celostátní spartakiádu a soutěže o odznaky PPOV a pod. Rovněž byla založena odbočka Svazarmu, která zasáhne do života obce až v příštím roce. Dále byl reorganisován Místní výbor národní fronty jehož předsedou se stal Jaroslav Šinágl a rovněž byla reorganisována zemědělská komise jejíž předsedou se stal Jaroslav Čáp.

Z dalšího života obce se uvádí že byla odeslána resoluce za zákaz zkoušek atomových zbraní, že byl založen „Aktiv pro občanské záležitosti“ s předsedou Fr. Procházkou a že byl zrušen matriční obvod jehož agenda se převádí na MNV Škvorec. /Dosavadním a to jediným matrikářem po celou dobu byl Uhlíř Václav a oddávacím úředníkem v posledních letech byl Fr. Procházka/.

Rovněž i v osvětové práci bylo uspořádáno několik zdařilých podniků: Na příklad Dětský karneval, Dětský den na sokolském hřišti, mikulášská nadílka dětem z celé obce s programem, sokolská akademie za účasti jednoty Škvorec, oslava únorových událostí, oslava MDŽ, oslava měsíce čs.-sovětského přátelství, májový průvod do Úval, výstava knih, výstava protipožární ochrany, zájezd občanů do cirkusu v Praze, filmová

představení pro děti i pro dospělé, dvě zdravotnické a jedna právnická přednáška, čtyři taneční zábavy atd.

Nejagilnějším občanem roku 1958 byl Ulrich Stanislav.

Středem veřejného zájmu v tomto roce byla neutěšená situace v místním JZD kterou se několikrát zabýval jak MNV, tak KSČ i MV-NF a to často i za účasti zástupců ONV i okresního výboru KSČ. JZD Hradešín, které zprvu začínalo s určitým elánem prodělávalo během roku hlubokou krisi, která vedle osobních neshod byla vyvolána hlavně zabráním značné části pozemků pro vojenské účely což jeho další existenci ohrozilo a snížilo pracovní zájem. Uprostřed roku se členové JZD dokonce usnesli podat návrh na likvidaci družstva a pozemky s dobytkem, inventářem i pracovníky pobídnout ČSSS v Přišimasech. Vina na tomto stavu se připisuje hlavně funkcionářům okresu, kteří již při zakládání družstva v Hradešíně viděli, že k záboru půdy pro vojenské stavby dojde a přesto tuto závažnou okolnost záměrně zamlčeli a propagovali založení JZD i když si byli vědomi toho, že na zmenšeném katastru se JZD uživit nemůže. Rovněž při zakládání slíbili že zemědělcům bude proplacen nadplánový dobytek a že jim budou přiděleny stroje. Dobytek však proplacen nebyl a pro ulehčení práce jim byl přidělen pouze jeden starý a rozbitý traktor. Konečně slíbili spolupracovat na vypracování stanov což rovněž nesplnili. Nakonec zástupci okresu doporučili aby JZD vydrželo alespoň do příštích žní. Předpokládá se, že situaci by mohla vyřešit připravovaná reorganisace územní správy při které dojde ke slučování okresů, obcí i JZD.

Další důležitou událostí bylo plné zahájení práce na stavbě vojenského objektu, který se rozprostírá za sokolským hřištěm. Podnik „Vojenské stavby“ si ke stanovišti vybudoval silniční úsek jakož i elektrické a telefonní vedení.

MNV se zabýval otázkou některých nízkých důchodů u řady občanů a na ONV podal návrhy na zvýšení důchodů, zvláště doporučil zvýšení u těchto občanů, kteří se plně zapojovali do veřejného života obce: Ladislava Tučka, Stanislava Ulricha a Františka Remiše.

V rámci všenárodní přípravy pro civilní obranu bylo uspořádáno školení občanstva. V pěti týdnech bylo předneseno šest odborných přednášek které přednesli: Miroslav Brůha za Svazarm, Václav Kopecký za čs. svaz požárníků a Dr. Jaroslav Novák ze Škvorce za čs. červený kříž. Průměrná účast byla 45 občanů.

T. J. Sokol v čele s předsedou Jaroslavem Uhlířem po celý rok úspěšně zasahovala do veřejného života obce. Jednota získala řadu odznaků i diplomy a plně rozvinula činnost turistického oddílu. Nejagilnější člen Oldřich Hrdlička se stal členem okresního výboru ČSTV. Úspěšná byla též práce pionýrské organisace vedené Jaroslavou Volfovou.

Letošní oslava MDŽ měla zvláště důstojný ráz. Dvěma občankám byly předány odznaky „Mateřství“ III. stupně. Byly to: Božena Psotová, která vychovala sedm dětí a Růžena Procházková, která vychovala šest dětí. Slavnostní akt předání provedl člen MNV František Procházka /nejstarší syn vyznamenané/. Jmenované jakož i ostatní matky obdržely rovněž květinové dary.

Dne 10. července, po dlouholeté nemoci, která se zhoršila na jaře letošního roku zemřel v českobrodské nemocnici dosavadní předseda MNV Ladislav Tuček. Jmenovaný stál tři krát v čele MNV a byl též starým funkcionářem KSČ. Za první republiky pracoval též jako dělník v Sovětském svazu odkud si přivezl bohaté zkušenosti. Zástupci MNV jakož i mnozí občané se se jmenovaným rozloučili ve strašnickém krematoriu. Nad rakví zemřelého zhodnotil jeho práci pro naši obec předseda místní organisace KSČ Karel Kučera.

Z dalšího života obce se uvádí:
Byla provedena reorganisace Výboru žen. Předsedkyní se stala Emilie Balounová. Práce výboru se však omezovala pouze na drobnou pomoc MNV. V létě byla poslední došková střecha v obci /na domku Jana Chlapce čp. 6/ vyměněna za taškovou. V srpnu došlo k požáru domku A. Musilové čp. 48 který vznikl úderem blesku za bouřky. Jednaosmdesátiletá stařena byla zachráněna sousedem Jos. Dupalem. MNV se rozhodl vybudovat v příštím roce na kopci pod kostelem protipožární nádrž vody která bude sloužit zároveň jako dětské koupaliště. Jinak MNV nyní pracuje pouze o sedmi členech místo o devíti. Za zemřelého předsedu vykonává funkci jeho dosavadní náměstek Stanislav Ulrich a bývalý předseda zemědělské komise Josef Jakl přestal pracovat vůbec. Dohlížecí výbor prodejny Jednoty v čele s Věrou Uhlířovou byl za letošní úspěšnou činnost odměněn standardou okresního LDS.

Z kulturního života se uvádějí tyto podniky a akce:
Zájezdy putovního kina z Prahy, která však v závěru roku ustaly. MV-NF usiluje o zapůjčení promítačky a zřízení stálého kina v obci, kdy by se promítaly filmy jednou za 1-2 týdny. Byla uspořádána oslava MDŽ s bohatým programem, sokolský karneval, beseda s právníky, pouťová taneční zábava, májový průvod do Úval, oslava výročí osvobození, slavnostní večer se sokolskou akademií za účasti Sokola Škvorec na které byly předvedeny ukázky nácviků na II. CS /první vůbec letos na okrese/, dětský táborák s bohatým programem, zdravotní přednáška o rakovině, dětská besídka s ukázkami cviků, oslavy měsíce čs.-sovětského přátelství, nadílka Dědy Mráze s divadelní dětskou hrou a mikulášská taneční zábava atd.

KONEC ZÁPISŮ